

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unu anū 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe anū 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondū 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nerancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

Nr. 230.

Vineri 30 Noemvre (12 Decemvre)

1884.

Brașovū, 29 Noemvre (11 Decemvre)

Cândū cu discusiunea înfocată asupra onōrei, ce se dă séu mai bine ȓisū, ce nu se dă stégului naționalū ungurescū în Croația, deputatul antisemiticū Geza Racz ȓise, că idea de naționalitate se respāndesce mai tare în acele ȓinuturi, unde miseria crește și decā miseria se lătește așa de multū între poporū, la acēsta sunt de vinā mai vērtoșū jidovii.

Lāsāndū la o parte cestiunea de naționalitate, trebuie să recunōscemū, că în adevērū Evreii cāmātari nu puȓinū contribue la sērācirea poporului, prin aceea, că'lū exploatezā fără de nici o milā și se folosescū de tōte nenorocirile lui spre a'lū despoia până la piele. Dér noi cu tōte aceste nu lorū le dāmū cea mai mare vinā, ci acelora, cari se aliézā cu ei, cari le oferā ocașiunea de a se îmbogāȓi pe spinarea poporului și cari înșii cautā a profitā din acēsta miserabilā speculā.

Intre altele se constatā acum, chiar din partea maghiarā, că așa ȓisulū „comitatū de modelū“ alū Solnocū-Dobēcei, unulū din pašalicurile baronului Banffy Dezső, a devenitū unū Eldorado alū speculaȓiunilorū coreesci. În acestū comitatū esecutorii de dare suntū mai toȓi evrei, pe cari administraȓia îi protege și rezultatulū este, că poporulū de acolo își pierde pe ȓi ce merge moșioarele, ce i-au mai rēmasū și ajunge cerșitorū pe drumuri.

Spre a fi mai bine înțeleși lāsāmū se urmeze cele ce ni le comunicā unū corespondentū alū nostru din nordulū Transilvaniei, despre isprāvile protegiaȓilorū voinicosului br. Banffy. Étā ce ne comunicā d-sa:

„In anii trecuȓi s'a observatū, că se vindēu pentru restanȓe de dare regescā prin avocatulū municipiului Solnocū-Dobēca, ca reprezentantū alū erariului statului, și de acele moșii, unde se aflau minorenii, a cărorū interese avocatulū (fiscalulū) amintitū era datorū să le apere din oficiu. În urma acēsta advocaȓii din Deșū împreună cu d-nii G. Manu și Aug. Munteanu au înaintatū protestū în contra acelei ilegale procederi la comisiunea municipalā. Comisiunea însă sub presiulū prefectului br. Desideriu Banffy le respinse protestulū cu observarea, că advocaȓii ar fi făcutū acestū pasū numai din invidiā (kenyér irigségből).

„Ne mai voindū să încete licaȓiuniile de felulū acesta, și dānduli-se chiar o formā legalā prin decisiunile comisiunei administrative, în care afarā de uniculū Românū d. A. Munteanu sunt membrii totū numai nisce creature de ale comitetului supremū, corpulū advocaȓialū însărcinā pe avocatulū Nicolau Nagy, ca să urmărească cu atenȓiune procederea reprezentanȓilorū erariului cu ocașiunea vinderei moșilorū pentru restanȓii de dare.

D-lū avocatū Nagy își împlinī acēsta misiune cu o rarā diliginȓā, culegāndū din municipiului datele despre licaȓiuniile, ce ruinau multe familii și dārāpēnau creditulū financiarū. Aceste licaȓiuni le îndeplinirā, precum se vede, avocatulū municipiului domnulū Ioanū Markus și domnulū Ioanū Lengyel, inspectorulū de dare, ținea (precum se vorbește și se crede la apriata dorinȓā a prefectului Banffy, protectorulū semitismului în contra românismului) ca esecutori mai mulȓi Evrei precum: Weltman Ignat séu pe care d. prefectū îl numi comisaru de drumuri în cerculū Becleanului, Weltman Lojos fiulū, Friedman Majer, Blau Jonász, Fischer Mor, Bleich botezatū: Bereghi Zsigmond și mai în urmă impusū ca notarū cercualū în Simisna,

Feuerstein Salamon și Samuel Ignat, apoi tatālū și fiulū Jaszel.

Se ȓice că memoraȓii Markus cu Lengyel lucrāndū mână în mână cu acești esecutori de dare, și în companiā cu rēposatulū Csonka Bela și cu Victor Darko, despre care însă se afirmā că ar fi nevinovatū — au făcutū cu licitarea moșilorū ómenilorū și ale orfanilorū un astfel de traficū, că cumpērau aceste moșii, orī ei înșii, orī prin adicȓii lorū esecutori jidanī, cu preȓuri așa de bagatele, încātū darea nu se acoperea și de multe orī nici speșele de esecutiune. În urmă totū ei, singuri orī prin mijlocitorii lor, le vindēu din mână liberā pe la alȓi privaȓi cu preȓuri multū mai mari în câștigulū lorū propriu. Astfelū atātū erariulū statului, cātū și bieȓii restanȓieri cu darea, rămānēu enormū pāgubiȓi, cei din urmă fiindū scoșii din moșile lorū și aruncaȓi pe drumuri!

Asemenea date și despre alte nelegiuiri, documentate priu multe estrase autentice din cărȓile funduare, nu pregetā d. avocatū Nagy a-le așterne încă din vēra trecutā atātū ministrului de finance cātū și celui dela interne, comunicāndū astā stare deplorabilā și unorū deputaȓi de influenȓā.

În cele din urmă, din aceste și alte cauze necunoscute, urmă ȓilele aceste dispoșitiunea ministerialā, prin care inspectorulū Lengyel fū demisiunatū, ér în loculū lui fū numitū Pal Istvan din Odorheiu sēcuiescū, pre când Markus cu Darko furā trașii în cercetare disciplinarā. Poporaȓiunea acestui nefericitū comitatū privesce cu satisfacȓiune și la acēsta măsurā, destulū de cruțatōre.

Nu potū lāsā neamintitū, că institutulū de creditū alū micilorū posesori, care mai înainte împrumutā decī de miū poporului din acestū comitatū și jurū pe basa venitului curatū, acum din cauzele memorate și-a sistatū de totū împrumuturile și așa creditulū fonciarū s'a stīnsū, pōte până atunci, până când acestū comitatū îl vā guvernā prefectulū D. Banffy, care însuș e unulū dintre consiliarii direcȓiunei numitului institutū și pōte cu salaria grasū.

Au trebuitū așadér să trecā anī la mijlocū și corpulū advocaȓilorū din Deșū să se adreseze directū la Peșta cu datele, ce le-a adunatū asupra nelegiuirilorū comise de organele publice în companiā cu esecutori evrei, pentru ca să se ia o măsurā órecare în contra celorū culpabili, despre a căreia naturā blāndā ar fi multe de ȓisū.

Nici nu era ușorū lucru ca d-lū Tisza să blameze astfelū pe copilulū séu de sufletū, Banffy Dezső, care scie se reprezente așa de bine „idea de statū maghiarū.“ Se ȓice că br. Banffy n'a fostū puȓinū surprinsū de acēsta procedere a miniștrilorū Tisza și Szapary și avea și causā de ajunsū pentru acēsta.

Demisionatulū inspectorū de dare Lengyel este acum cu totū dreptulū luatū în apērare de cātrā cei din opoșitiune, cari constatā, că încă înainte c'unū anū și jumētate, în urma unei interpelaȓiuni făcute în comisiunea administrativā, acēsta comisiune a luatū la cunoscīnȓā procederea numitului inspectorū de dare și a aprobat-o, avīsāndulū de a procede totū astfelū cu licitarea moșilorū pentru restanȓele de dare.

Cum vine dér Lengyel Janos să fie aȓi pe-depsitū pentru o purtare, care a primitū aprobarea consiliului judeȓenū și a prefectului Banffy?

Eatā o cestiune, care atinge în modū gravū reputaȓiunea pașei dela Deșū și a divanului séu. Orī și cine va trebui să recunōscā de justā pā-

rerea opoșitionalorū, după care prin măsurā ministerialā memoratā nu Lengyel János, ci prefectulū comitatului Solnocū-Dobēca și comisiunea administrativā sunt în prima liniā blamaȓi.

În asemeni împrejurāri unū prefectū de „modelū“ ar trebui să-ș dea demisiunea. Dér pōte că br. Banffy nu dā atāta importanȓā acestei cestiuni. Misiunea lui este de a maghiarisā. Poporulū pōte sērāci cātū de multū sub lovirile esecutorilorū de dare, numai să se maghiariseze.

Dér Geza Racz ne spune, că poporulū cu cātū e mai sērācū cu atātū va fi mai înfocātū contrarū alū maghiarismului. Astfelū apare compromisā și reputaȓiunea și misiunea baronului Banffy.

Hic Rhodus, hic salta!

CRONICA POLITICĂ.

Vorbeamū de curentulū slavū și de curentulū germanū în monarchia nōstrā constatāndū, că Maghiarii înnotā în apele germane. Este sciutū că idea, ca Austria cea veche să se impartā într'o parte germanā și una maghiarā, adecā idea dualismului modernū a fostū și este încă multū sprijinitā din partea principelui de Bismark. Politica austriacā de sine stātātōre a reușitū cu tōte acestea a rēsturnā egemonia germanā în Austria, dér numai pe lângā susȓinerea „dualismului constituȓionalū.“ Acēstā susȓinere este pretinsā de interesele germane și Maghiarii, de cāte orī se tractēzā de esistenȓa dualismului vorbescū în consciinȓa acestorū interese, cu cari s'au aliatū ei sub condiȓiunea, ca să li se lase intactā egemonia în țēriile corōnei ungare. De aici vine, că d-lū Tisza se uitā de susū în josū la Cehi, cerēndū prin organulū séu, ca să se supunā necondiȓionatū esigenȓelorū „dualismului constituȓionalū“ și să-ș reducā pretenȓiunile la minimulū necesarū, spre a nu eși din cadrulū dualismului. O asemenea lecȓiune le dā „Nemzet“ Cehilorū în numărulū séu dela 9 Dec. indoindu-se că d-lū Rieger acceptā dualismulū sincerū cu tōte consecenȓele sale Ungurii, adauge „Nemzet“, nu potū luā în seriosū reservaȓiunile sale cu privire la drepturile Boemiei și la raportulū. Cehilorū cu Slovaci, și este decisivū pentru ei, că foile cehice au respinsū cu indignare provocarea lui Rieger, de a nu mai agitā între Slovaci din Ungaria. „Nemzet“ finesce prin a declarā, că sub asemeni împrejurāri nu va succede niciodatā de a stabili bune relaȓiuni între Cehi și Maghiari

Diarulū „Politik“ din Praga înșirā într'unū numărū mai nou, unū șirū de dorinȓe naȓionale ale Cehilorū, care încă nu suntū împlinite și pēntru care mereu stāruescū. Dorinȓele sunitū urmātōrele: Desfiinȓarea ordinaȓiunii pentru esaminele la Universitatea Cehilorū, o sferā întinsā pentru cehisarea Moraviei și Silesiei, introducerea limbei oficiōse cehice în Moravia, Boemia și Silesia, mai încolo instituirea referenȓilorū Cehi la ministerie, până când nu va fi unū ministerū pentru Boemia, în Viena.

În urmă cerū Cehii o interpretaȓiune mai largā a §. 12 din legea fundamentalā de statū despre reprezentanȓa imperiului, spre a lārgi sfera de activitate a dietelorū. În fondū apare, ca totdeuna, în ilustraȓiune misticā restauraȓiunea corōnei boemice și dreptulū istoricū alū Boemiei, care este totū atāta de întemeiatū ca și celū alū regatului Ungariei. Alte dorinȓe deocamdatā nu ma au Cehii, dar, asigurā „Pokrok“, că guvernulū este cu totulū de acordū cu Cehii, și cu celelalte fracȓiuni din drepta — „N. fr. Presse“, care aduce acestū estrasū puȓinū tendenȓiosū din organulū boemū, observā în modū ironicū, că Cehii scotū la ivelā dorinȓele de mai susū de când i-a asiguratū D-r. Rieger despre aceea, că nāsuiȓele lorū politice întēpinā în Pesta neutralitate absolutā.

În staturile unite nord-americane au sevărsit bătălii aleși în 4 Noembrie alegerea președintelui. După cum ne spune „Times”, au câștigat Cleveland Hendricks 219, Blaine și Logau 182 voturi. La votarea poporului din Noembrie se dădură 10,046,043 de voturi; dintre acestea câștigă Cleveland 4,913,901, Blaine 847,659, St. John 150,633 și generalul Butler 133,850; laioritatea lui Cleveland face 66,242 de voturi. Peste tot se dădură cu 127,892 mai multe voturi ca la alegerea lui Garfield. Cleveland va depune oficialul său ca guvernator al Newyorcului în 6 Ianuarie. În 4 Martie se va muta în palatul din Washington; căci în această zi, punctul 2 ore, începe președinția lui peste republica nord-americană.

Discursul deputatului național V. Babeșu.

ținută în dieta ungară cu ocazia dezbaterii bugetare.

Onorabilă Casă reprezentativă! Am petrecut cu atenție lungă dezbateri generale asupra bugetului. Mărturisesc că mi s'a făcut prin această lumină în multe privințe — atât din partea ministerului, cât și a oratorilor opoziționali; totuși multe puncturi mi se par încă nelămurite și între acestea chiar direcțiunea politică principală, și d'aceia am luat cuvântul, pentru de a vă recomanda atenției vederile mele, scrupulii mei, în acele nelămurite privințe.

Întrebarea cea mare e: Cum ni se înfățișează situațiunea materială și spirituală a țării, bună sau rea? — În progresul său în regres? Căci, deși nime nu este între noi, carele n'ar cunoșce, că sarcina dărilor publice mare și grea este, deși ea afară de această sală, ba nici chiar aici pe nime n'am auzit afirmând, că populațiunile țării, publicul cel mare, n'ar simți această grea sarcină și că n'ar esista nemulțămire pentru densa; totuși când este vorba de bugetul țării, când pe acesta ne punem a-lu esamina și analiza, ca prima și principala chestiune ni se impune, relațiunea și proporțiunea lui către cele premergătoare lui, de când le cunoșcem.

Cifrele bugetului la cheltuele pot să fie foarte mari, totuși dacă se va dovedi, că ele s'au dezvoltat succesiv prin necesitate, și în proporțiune cu dezvoltarea venitelor, cu bunăstarea țării, bugetul nu se va pute dice ruinător.

Eu îmi îndrept privirea îndărăt, până la 1860, când pentru prima dată absolutismul austriac a supus bugetul Monarhiei la apăsarea extraordinarului Consiliu imperial și a opiniunii publice, și când — nu căderea dela Solferino, ci tocmai criticile făcute acelui buget au fost, care au nimicit sistemul guvernământului lui Bach.

După statoririle acelui Consiliu imperial, atunci bugetul cheltuelilor imperiului întreg era: 340—344 milioane fl., adică cam tocmai atâta cât astăzi este alu Ungariei singure. Și atunci s'a calculat cumcă, adăugând dările comunale, districtuale, pentru școle, comunicațiuni ș. a., cădeu câte 10 fl. pe fiecare suflet, și toți din toate părțile, mai vartos membrii maghiari ai Consiliului imperial, cari conduceu discuțiunea, în gura mare strigau, că sarcinile ruinătoare și ne mai suportabile sunt! Astăzi după bugetul nostru, din sarcinile publice cade asupra unui suflet mai mult ca 10 fl.

Esportul și importul Monarhiei atunci s'a calculat cu 275 resp. 300 milioane; prin urmare pasiv. Astăzi în această privință n'avem date pozitive, dar nici cauză de a presupune o situațiune mai favorabilă.

Datoria publică făcută de guvernul absolutistic în 10 ani, în cari reorganizase Monarchia din temelii și susținuse un război mare, era 1300 milioane. Va să dăcă erăși tocmai câtă este astăzi a Ungariei, cea contractată dela 1868 în cōce prin ministerul constituțional maghiar.

Și aceste sarcini și datorii nu numai atunci, ci și mai încōce, atât la dieta din 1861, cât și prin totu timpul provisorului, noi cu toții le-am preclamat de enorme și ruinătoare pentru noi și țera noastră. Și fiindcă deficitul ce atunci se constatare ca 40—45 milioane pe an, adică erăși întocmai ca și alu nostru de nău și ră de ani încōce, prin însuși ministerul imperial s'a dechiarat — deocamdată nedelaturabil, absolutismul a trebuit să dispară, urmându-i constituționalismul, resp. parlamentarismul, ca să îndrepte cele incurcate de absolutism.

De atunci 24 și resp. 17 ani trecură; prin acestu lungu timp vedorăm, cum bugetul patriei noastre, care noi l'am primit cu sarcine de 140—150 milioane la an pentru țera noastră, dechiarate în această mărime de ne mai suportabil, cum elu s'a urcat departe peste 300 milioane, mai mult de câtu indoindu-se! Dările directe singure au ajuns cifra de 95 milioane, o cifră mai mare ca atunci a Monarhiei întregi. Dreptu că On. d. ministru de finanțe, deunăzi dede explicarea, cumcă în acele 95 mil. se cuprinde și suma necesară pentru cametele și amortizațiunile obligațiunilor rurale, ceva peste 19 milioane; totuși și restul de 75 mil. fl. în proporțiune cu cifra din trecut și chiar cu corespondenta cifră din cealaltă parte, multu mai bogată a Monarhiei, apare foarte mare.

În privința acestor sarcine, precum și a celorlalte indirecte, nu mai puțin grele, guvernul și cu ai săi pretinde, că — n'ar fi pre grele, n'ar fi ruinătoare; din cealaltă parte opozițiunea le dechiară și încercă a dovedi de enorme și ne mai suportabile. Întrebarea deci e: care parte spune adevărul? Datele, de care se servese opozițiunea, convingu; dar explicațiunile, ce în repetite rânduri dede m. on. domnului ministru de finanțe, încă ar fi liniștitoare, dacă numai intru cât-va încă ne-ar pute lumina. Dacă d. ministru de finanțe ne-ar pute dovedi, că bunăstarea țării, înăvuierea poporului, în asemenea măsură a crescut, atunci eu aș recunoșce, că

n'are temelii nemulțămirea publică. (Strigări din dreapta: „Nici nu are!”) Dacă d. ministru ne-ar pute arată, că sub sistemul lui Bach, execuțiunile pentru dări, în părțile noastre, au fost mai multe s'au puțin totu atâtea, — acele excepțiuni, care prin totă Europa sunt astăzi caracterizate ca unice, cum nu mai există în lume, și că, de ne-ar pute arată această, atunci aș dice și eu, că țera nu se storce, capitalul nu se atacă, cel puțin nu mai mult ca prin absolutismul. Dacă în fine ni s'ar dovedi, că esportul țării noastre întrece cu multu importul și prin urmare, că nu e de a ne teme de secarea totală a puterilor noastre, temerile noastre, pessimismul, ar trebui să încete. Însă în această direcțiune n'am auzit date și argumente pozitive. Ceea ce ni se impune atenției e, că nu numai datoria publică, ci și cea privată este foarte mare, că precând pe la 1860 datoria publică a Monarhiei întregi a fost 1300 mil., astăzi a Ungariei singure, cea contractată de guvernul ei parlamentar, este 1300 mil., cătră care de vom adăuge cele 600 mil., ce corăspund cametelor ce plătimu Austriei anual, și vom mai adăuge datorile flotante, a căroru cifră nici nu se șcie pozitiv, așa cred, că datoria noastră publică se urcă peste 2000 de mil.; luându acum că datoria privată a populațiunii, cea ipotecară — după proba de constatare ce s'a făcut, ajunge la 1000 de mil.; er cea personală sigură nu este mai mică, ecă că ni se înfățișează pasivele țării, parte mai mare către streini, în colosala cifră de trei patru miliarde de florini! Cum deci să nu fie îndreptățită temerea, că mergem spre ruină? sau — cum să putem consimți cu guvernul, când ne presentă în colere vesela situațiunea țării! Apoi când ne întrebăm, că după aceste grele sarcine și sacrificii, care sunt bunățile, foloșele ce are poporul? — Răspunsu nu ne putem da altul decâtu care ni-lu dede d. colegu, deputatul Wolff. (Wolff a răspuns la această întrebare, că avem: „administrațiunea mașteră, justițiă scumpă și birocratiă egoistă și fără de inimă;” — că — corupțiunea este în flōre!” — Raportu.) Prin urmare trebuie să ne întrebăm: pentru ce este această așa?

Asemenea sarcini și sacrificii, după mine, numai atunci sunt îndreptățite, când ele sunt necesare și corăspund supremelor scopuri ale țării. Eu din parte-mi așa știu, așa am învățat, așa pricep, că cel mai înalt și raționalu scopu alu statului nu este, nu pōte fi altul, decâtu — bunăstarea și fericirea poporului. Chiar din preîncăputul rost alu Majestății Sale pururea această am auzit, pururea la ocazii solemne ni-s'a spus, că — prosperitatea și fericirea poporului este este supremul scopu. Ei bine simte-se, vede-se undeva prin popor această bunăstare și fericire? Eu cutesc a afirmă, că însuși onor. guvernul este convins, cumcă — nu. Și deci nu această, apoi care alte scopuri urmăresce onor. guvernul? Pentru care alte cere atâtea sacrificii poporului? Recunoșce-se acelea de adevărate scopuri ale statului? Acelea — după mine, se va arată ascunsul rēul. Guvernul și parlamentul au perdut din vedere adevărul scopu alu statului. Nu-lu mai caută în bunăstarea și fericirea poporului, ci în realizarea a două idei greșite, de o parte în afară afectându rolul de mare putere, ceea ce costă enorme sume de bani și nici că se pōte ajunge decâtu numai în cōda altor, adevărate, dar noue streine mari puteri: de altă parte în intru sfortându-se, pentru realizarea ideii de stat maghiar, pe care mai vartos astfelu o esplică, că trebuie maghiarizate toate popoșele nemaghiare, o tendință ce de asemenea costă foarte mult. Dar eu pentru aceste scopuri și direcțiuni nici nu atacu pe on guvernul; căci găsesc, cumcă elu nu face decâtu ceea ce-i cere opiniunea publică la Maghiari. Sum convins, că decă opiniunea publică maghiară ar recunoșce această greșită direcțiune și ar protesta contra urmării ulterioare a ei, on guvernul n'ar mai continua-o, mai vartos, căci însuși m. on. d. prim-ministru mai alaltăeri recunoșce, cumcă a trecut timpul de a mai pute maghiariză s'eu germaniză prin legi sau cu forța. Pētrundă deci această recunoșcere prin opiniunea publică maghiară în parlament, și guvernul va trebui să țină sēmă de ea, și — atunci, der nu mai atunci va pute să fie vorba de adevărată îmbunătățire, adevăratu progresu moral și materialu în țera, de reducerea bugetului, de scăderea sarcinelor publice. Până atunci — tōte în deșert! Căci când căutăm, unde mergu, unde se cheltuesc banii cei mulți — ne convingem că — în streinătate, în punga acelor cari ne susțin și ne desmădă ca putere mare; parte mai mică rămăne în țera, carea abia ajunge a satisface în mică măsură lipsele și pretensiunile elementului maghiar, der pentru dezvoltarea și cultura comună generală nu rămăne nimic!

On. guvernul de bună sēmă pricepe această. Elu șcie, că puterea lui este aqđ condiționată de atinsele două scopuri, șcie că în momentul când va recunoșce, cumcă nu le mai pōte corăspunde, a încetat a fi, cum amu atinsu mai nainte, că guvernul absolutismului autoerat în acel momentu a trebuit să abdică, când a recunoscut, că nu pōte face față trebuințelor pentru scopul său. Și la noi, precum ne aducem aminte, a fostu atunci un asemenea momentu pe la 1872—1875, și chiar în urmarea celor atunci petrecute, a ajunsu la guvernul on. d. ministru-președinte de astăzi, și tocmai de aceea eu sunt convins, că acestu guvern și cu sistemul sa până atunci va sta la putere, până când va fi în stare, a scōte de la țera mijlocele necesare pentru acele greșite scopuri ale statului, de care amu amintit. Vē rog să țineți bine aminte acestea! A juca putere mare în afară — o națiune mică — este a se face uneltă, tributară streinilor puternici, a face să se scurgă averea țării, crunta muncă a poporului — în punga și folosul streinului. Și pre câtu timpul prezentu nostru ministerul cu vigurosul conducător alu său, on. d. Coloman Tisza, lucră în această direcțiune, sprijinitu va fi din afară și sprijinitu este în lăuntru și — nimeni nu-lu va pute rēsturna, până când elu însuși nu va

pute ajunge a se convinge și a declara, că pe această cale mai departe nu pōte merge, atunci va face locu altuia, ca acela să încerce norocul.

Pentru atēstă convingere a mea, amu pățit-o odată cu on. d. ministru-președinte.

Mai înainte cu 9 sau 10 ani, amu publicat unu articolu, prin care arătam, că există și popoșe, ce trăesc și muncesc pentru alții, pentru streini, și între acele țeri și popoșe la primul locu Turcia și Ungaria, dovedind această prin cifre. Dlu ministru de interne alu Ungariei, Coloman Tisza, mi-a făcutu procesul de presă pentru acel articol — nainte scaunului cu jurați d'aci din capitală, va să dăcă nainte unui for — nu românesc, căci atare nu există în țera, ci unguresc, și acuatorul și-a dat totă truda, a face din cauză agitațiune națională; der juriul unguresc m'a achitat, și pentru ce motivu ore? Pentru că jurații au simțit adevărul arătarilor mele.

Repetu deci, că simțul greutății sarcinelor există și se manifestă; însuși on. ministru ilu recunoșce prin aceea, că promite, d'ocamdată a nu mări contribuțiunile. Până când însă țera va pute să suporțe cele de astăzi și câtu timp guvernul nu va fi silitu a le urcă? Eu sunt convins, că această nici nu depinde de la densul, ci că decă urcarea ca mănă se va cere, va trebui să o eșecute, că de nu, tocmai așa va fi datu la o parte, precum s'a delaturat de la putere — dincolo de Jaita, partida constituțională (Verfassungs-Partei), îndată ce a esitat de a mai urcă bugetul. (Ilaritate în partea drepte).

On. d. ministru de la finanțe vrea să dovedescă bunăstarea economiei țării cu creditul cel mare, de care se bucură țera în streinătate și la burse. Der aparițiunea această trebuie considerată din temelii mai adēncu, și atunci vomu înțelege, că adeseori ni se oferă creditul din partea acelor cari vreau să ne ruineze. Cine promite și face aqđ creditul? Eu așa cred, că — Rothschild și cu consorțiul său. Și — ce felu este acel credit? Este de natură, că decă se bolnăvesc unu diplomat, decă o recoltă este slabă, decă America ne face prețuri scădute în grāne, creditul ni se lēgană, cursurile la momentu cadu! Asta este soliditatea creditului nostru.

Dar en să mai cugetăm, că ar avē și Rothschild o idee a sa, bună oră analogă cu ideea de stat a d-lui ministru-președinte, sigură că Rothschild atunci ni-ar da creditu până să ne încăm în elu! Eu ținu de o nenorocire a țării, că creditul nostru atērnă dela Rothschild, și tocmai d'aci trebuie să ne esplicăm o multime de aparițiuni triste în economia noastră publică și privată. Nu voiu uita nici odată, cum înainte cu v'ō 10 ani, unu matadoru financiaru din streinătate mi s'a respicat, că — oricāt să îi coste, nu voru lāsă să cadă Ungaria finanțialmente înainte de timp!

Eu mă interesez de sōrtea, de viitorul națiunii maghiare; n'o simlez această, căci îmi iubesc propria națiune și știu, că în momentul când națiunea maghiară va fi dispărut, a bătut ora ultimă și pentru a mea. N'am preocupatiunea celor dela putere, carea să mē orbescă să nu vedu, să nu simțu, că mergem în direcțiune rălăcită; și decă în tineretele mele adese-ori cu vehemență m'am opus acestei greșite direcțiuni, a fostu pre natural, căci nu putem pricepe cu mīntea mea, cum o clasă maghiară, devenită la putere, până intru atāta să fie de orbită prin putere, încāt să nu vedă că merge spre prăpastia și să nu pricepă, că — căderea ei este căderea țării, ruina națiunii maghiare!

D-lu ministru-președinte este mare meșteru, în modul său; (ilaritate) densul se va nisui a mē combate; dar eu îi facu o rugare, aceea, ca în asemenea casuri grave, odată să se desfacă de resonul politic și să pāsescă în calitatea neîntinatei sale onestități particulare, atunci sigură va recunoșce, că nu sunt fără temelii acelea la cari l'am reflectat. Sē nu vē mirați de această rugare a mea; căci este caracterul epocii noastre, că politica se consideră de o măestria d'a minți și a măgi. Onōrea individului trece de unu lucru particular. D'aci provinu apoi multele calamități publice, d'aci contrastele în vederi, precum le observăm chiar aici în decursul zilelor trecute. — —

Pre on. d. ministru-președinte zilele trecute bine-voi a-și aduce aminte și de cauza naționalităților nemaghiare. Reflectându adică la unele atacuri ce i-a făcutu d-lu deputat Wolff, opuse acestuia obiecțiunile contrare, ce d-lu deputat Grünwald îi rosti imediat. D-lu deputat Dr. Wolf a atacat pe ministru, pentru că apasă, maltratează, impedează în dezvoltarea lor pre naționalități; din contră d-lu Grünwald l-a atacat, că nu face din destul datorii sale, intru câtu încă n'a maghiarizat această țera.

Grünwald Béla strigă: „N'am dīsă această!”

V. Babeșu: Recunoșce că — nu cu aceste cuvinte, dar în acestu sens. Destul că, on. d. ministru-președinte crede, cumcă aceste două contrare imputațiuni se paralizează una pre alta și densul rămăne curat. Der se înșelă. Ambii atacatori pot să aibă, și fie-care din alu său punctu de vedere are dreptate. D-lu deputat Wolff șcie din experiență, că națiunea sa este persecutată și maltrată și împiedică în dezvoltarea ei naturală. În această privință are dreptu a se plānge. D-lu Grünwald erăși șcie, că țera continuă a fi poliglotă, că prin urmare puternicul d. ministru-președinte încă n'a maghiarizat-o, încă n'a esecatut pe deplinu ideea de stat maghiar; în această privință cu dreptu face imputare d-lui prim-ministru. M. on. d. ministru însuși lădă dreptu când recunoșce, că este de datoria ori-cărui guvern alu țării, a lucră intru lățirea și realizarea ideii de stat maghiar, și când apoi adăuge că — a trecut timpul d'a mai maghiariză s'eu germaniză prin legi și cu forța. Eu știu, că d-lu ministru-președinte spune adevărul, știu că-și pune multă silință intru a propaga ideea de stat maghiar; această onorabilu d. ministru nici n'o negă; er noi nemaghiarii o sēmțim amar din presiunea ce se face asupra-ne. Așu pute înșira casuri speciale; dar nu-mi este intențiunea astă dată. (Strigări:

»S'aundim!») Dacă sunt provocată, cu permisiunea d-lui Ministru-președinte, voi spune câteva.

Casurile ce voi să le amintesc, ar privi mai direct pe M. on. d. ministru al instrucțiunii publice, decât eu n'asșu scî, că autoritatea decizătoare în ele a fost chiar on. d. prim-ministru.

Caransebeșii din averea lor doresc a-și înființa ună gimnasiu; d-lu ministru-președinte îi împiedcă de trei ani, ba nici răspunsu nu le dă. — Unu fondu, ce în biserica și prin biserica română gr. or. s'a adunatu pentru școala română, încă în alu 3-lea deceniu din acestu secolu, d-lu min. președinte l'a luat cu forța în administrațiunea politică, cu pretestul că ar fi pentru școala comunală neconfesională, măcar că bine scie, cum p'acelu timpu nici ideea de școala comunală neconfesională n'a existat, nici n'ar fi fost tolerată o astfel de școala. D-lu ministru-președinte recunoșce, că acelu fondu este numai pentru școala română, dar nu vré a recunoșce, că precum este numai pentru școala română, totu asemenea este și pentru școala numai confesională, și — nu recunoșce această, pentru ca să nu-lu cedeze în administrațiunea legală a autonomiei noastre bisericesci, conformu cu exemplul ce ni-a datu fericitul întru Domnul b. Eötvös, carele a regulatu tôte fundațiunile de natură confesională, le-a transpusu în administrațiunea autonomiei noastre bisericesci. Dar cu școala tractuală din Bozovicu cum a procesu d-lu prim-ministru Col. Tisza? Se pune poporațiunea doritoare de cultură a acelu tractu, și subscie o sumă suficientă din banii destinați culturii și dați administrațiunii lor comunale, cumpără o casă, instalează o școala cu mai multe clase și o supună acésta direcțiunii diecesane. Inse — ce să vedu? Administrațiunea politică se opune și d-lu ministru-președinte închide cu forța acea școala — pentru că este confesională! In fine încă pendinte este cesțiunea ocupării pe nedreptu, prin guvern, a celor 99 de școle române gr. orientale-naționale din fosta graniță militară, sub acelu pretestu, că ar fi fostu cândva comunale, în sensul legii dela 1868, care lege nici n'a existat, și că doră ar fi fostu fără caracteru confesionalu, cum nici nu s'a tolerat înainte de 1869. Aver. lege, e dreptu, pentru școlele naționale-confesionale; cu tôte astea inse, aceste școle sunt numai tolerate, ér parola guvernului e: »numai școle comunale,« adevă fără caracteru confesionalu; independente de biserica autonomă, ci dependente dela administrațiunea politică, întru interesul maghiarisării. Dicu întru interesul maghiarisării, căci nu găsimu o școala comunală séu de stat, în carea copilașii noștri să nu se maltrateze 5—10 ore în septemână cu limba maghiară, fără a fi învățat măcar a citi și scrie în propria lor limbă (O voce din stânga: »Nu e adevărat!») Dacă este, séu nu adevăratu, binevoiu a întrebă pe cei interesați. — Dar să vedem, care este diferența în fondu, între școala noastră confesională și între cea comunală a guvernului? On. guvern se pare că nu și-a datu bine séma d'acésta, n'a cuprinsu bine importanța lucrului. Școala confesională, decând există, și-a ținutu de chiamare, a sădi în inima copilașilor, dela cea mai fragedă etate, tôte virtuțile cetățenesci, pe temeiul credinței în D-șeu. L'a făcutu bunu patriotu, credinciosu Monarchului, supus legiloru printotă viața sa pe cetățenă, pe basa credinței în D-șeu. Ce face școala neconfesională? Substie interesul în loculu credinței, perșendu din vedere, că încă departe suntem, d'a scî distinge între adevăratul, între raționalul interes alu omului cultu, alu bunului cetățenă, și între egoismul particularu. Deci tocmai aceste imprevjurări trebuie să atribuim multe rele ce astăzi întâmpinăm la totu pasul, prin tôte părțile, în viața publică. Și tocmai d'aceea rog pe on. guvern, să încete d'a continua rășboiu în contra școleuru confesionale, și — să încete d'a pune totu temeiul și d'a da totu sprijinul numai școleuru comunale séu ale statului! prin care procedură perșendu cu totul din vedere fericirea poporului, cercă dezvoltarea patriei singur numai în realizarea unei de stat maghiară. Acésta idee se va propaga ea înșeși de sine, decât va fi naturală, decât cei ce astăzi o înțeleg voru pricepe a dovedi mai înteu de tôte prin fapte, că ea conduce la bunăstare și fericire întregu poporul; astăzi însă priviți orî încetru, întrebați poporul ce pe celu maghiară, séu pe celu român, sêrbesc, slovacu ori pe celu sas, nu veți găsi nicăieri nici urmă de bunăstare și fericire, după acea idee, și inșeșerte voru ori ce felu de măsuru arbitrar, căci prin ele inima și crederea poporului nu o veți câștiga; și on. d. ministru-președinte socotescă-se bine, nu cumva prin puțea discreționară ce dorose a i-se votă, să ajungă totu secolu, unde odinioră Bach a ajunsu cu asemenea putere!

A dechiarat on. d. ministru-președinte, că — poporul este câtu se pôte de bun, dar agitatorii îl înșesc. Admitu că există agitator, însă — scî cine s'ar fi? Suntu esecutorii de dare, este administrațiunea cea rea a guvernului. Căci de ce să alții, cari lucră în contra legii, on. guvern, care spune chiar după lege, de tôte mijlocele de a-i descoperi și pedepsi, ni-ar puté aréta după nume; deci eu întreb: de suntu? Căți agitatorii ați prinsu și judecatu? — fise, prin legea vóștră, prin tribunalele vóstre, căci — repetu, Români, naționalitățile — n'au judecățile lor proprie în țér. Cu tôte acestea sciu eu, că totu există creațiuni ale politice, atari agitatorii, ca prin fictivul micu alu acelora, on. guvern se pôte face presiune asupra poporului maghiară, se aducă ori-ce sacrificiu statului, pe care-lu prezentă amenințat de panslavismu, de slavismu, etc. In faptă însă, aceste fictivități poartă nimicu nu corespunde realu; nu există din nici o parte națională nici o amenințare a patriei. Nu negu că unu lucru, acela, că dincolo în România există unu număr de omeni neliniștiți, daco-romanisti, cum le dice ministru; suntu acei 3—4000 de inteligenți emigrați din țér dela noi, emigrați din cauză, că politica maghiară perșindu numai pentru sine acésta patriă nu li-a lăsatu locu d'a trăi. Facă-le însă on. guvern locu aicea,

dee-le aplicare, (ilaritate în drépta) și agitațiunea lor se va curma. (Strigări în drépta: Nu credem!) Eu sunt convinsu, că politica prezentă greșită este și prin aceea, că se crede și afirmă, cumcă patria comună și naționalitatea maghiară, au contrari și inamici aici în intru. Acésta credință sprijinesce nedreptatea celor de la putere. Dér fie ei drepti, împartă ei cu naționalitățile, ca și sarcinile, totu asemenea și beneficiile publice, și înștrinaarea va înceta. Dér on. guvern — mereu nu ne află calificați pentru aplicare în funcțiuni. Urméază adevă și întru acésta esemplu lui Bach, care nu găsea pe timpul séu Maghiari calificați. Ce însă vedurăm? Abia cădu Bach și sistema lui, și îndată peste 50,000 de Maghiari se găsira calificați pentru oficie publice! Chiar inse decât între noi Români ar lipsi trebuinciosul număr de bine-calificați, ore nu este a statului datorință, a se îngriji, ca să-lu producă acelu număr? M. on. d. ministru de la instrucțiunea publică singuru este în pozițiunea d'a ne spune, cum se crescú capacitățile, când vrea să le crescem. N'avem de câtu să vrem. Și vomu vrea, îndată ce ne vomu emancipă de greșita idee a statului maghiară, și vomu înceta a lucră la prefacerea iute, repede a acestei țéri poliglote, în țéră maghiară. Numai pștrunși de convicțiunea, că fericirea poporului este adevăratul scopu, adevăratul bine alu patriei, numai astfel vomu progresă și ne vomu salvă viitorul.

Dupé tôte astea, eu cu politica domnitore nu potú să fiu mulțamit. Totuș bugetul în generalitate îlu primesc, din motivul dezvoltat prin d. deputat Boeti A. trebuind a ne acomoda formelor parlamentare.

SCIRILE ȚILEI.

Tê gulă din Orăștia, ce s'a ținutu Sâmbătă la 24 Noemvre a fostu plinu de vênțătorii și golu de cumpăratorii. Lipsa de banu a acestora a făcutu să se întorcă vênțătorii p'acasă cu mai tótă marfa. Têrgulu de vite încă a fostu slabu; s'au vëndutu 10 cai și 400 vite cu prețuri micu.

Têrgulu de érnă din țilele acestea, ce s'a ținutu în Făgărașu, a fostu slabu de totu; vênțătorii multu, dar cumpăratorii puțini.

Domnișora Sabina Brătianu, fiica domnului prim-ministru, s'a logoditu, Duminecă séra, la 25 curențu, cu d. C. Cantacuzino, doctoru în medicină dela Facultatea din Paris, frate cu directorul generalu alu căilor ferate române.

»Rășboiul« de Mercuri scrie: »Unu surdomutu forte interesant, din Szegedinu, ni s'a prezentat adu la redacțiunea noastră. Elu a absolvitu institutul imperialu de surdo-muți din Viena și cunoșce deslușitu limbile: germană, franceză, italiană, engleză, română, greacă, turcă, arabă, spaniolă și caldeică. Nenorocitul, unu june de 29 ani, se trage dintr'o familiă surdomută și scopulu venirei lui aci este d'a apela la inimele generose pentru a aduna ceva banu, ca să pótă trimite în numitul institutu și doué surorii ale sale asemenea surdo mute. Din atestatele autentice ce posedă și din recomandațiunea d-lui consul generalu austro-ungar din Bucuresci se constată, că părinții lui s'au perduto viața și averea cu ocazia mării inundății de la Szegedinu.«

In Berlinu a apărutu de curéndu unu volum în versuri, intitulat »Meine Ruhe,« și datorite penei scriitorei Carmen Sylva.

Citim în »România Liberă:« La serata literară de Sâmbătă de la d. Maiorescu, era adunată multă lume. S'a citit o scrisore a generalului Manu către »Convorbirile literare,« prin care se rectifică unele cifre din scrisore d-lui Ion Ghica către Alexandri, în privința impromiturilor, dér în care se face și polemică politică personală, ce nu pôte să între în cadrulu »Convorbirilor« de la Iași. D. I. Negruzzi a citit pe »Epaminonda,« operetă ce se va reprezenta, în Ianuarie, pe scena Teatrului naționalu, cu muzica compusă de simpaticul măestru Caudella. D. Duiliu Zamfirescu a invésit pe cei de față, cu o satiră bogată în ciupituru și îndreptată în contra autorilor ce plictisesc câte-odată pe d. Maiorescu. S'au mai cetit și nise »chiote,« adunate din Ardealu și din Basarabia de d. Ureche.

Comitetul reuniunii archeologice a ținutu la 21 Noemvre ședința lunară în Deva. Intre alții, profesorul Mailand a vorbitu despre mitologia română după cânteculele populare.

Diletanții români din Făgărașu au dat Sâmbătă la 24 Noemvre o reprezentațiune cu scopu filantropicu, care a fostu bine cercetată și a mulțamit deplinu pe publicu.

»Rășboiul« dá următoarele amănunte asupra sciriului sfinte Filofteia: »Sicriul sfintelor môte ale sfinte mucenice Filofteia, făcutu prin inițiativa și principalu concursu alu P. S. S. părintelui episcopu alu eparchiei Argeșu, D. D. Ghenadie II, secundat de epitopia bise-

ricei și prin ajutorul bănescu alu mai multor pioși creștini, este de argintu în greutate de 23 de oca și 73 dramuri, proba 12, poleitu pe alocurea cu aur, prețuitu dramulu lucratu a 1 leu și 50 bani, gravurile, lemnulu, îmbrăcatu pe dinăuntru cu catifea, toculu de sticlă în care stă și pedestalul de stejaru lustruitu. Sicriulu costă 14,554 lei. Pe sicriu sunt 9 tablouri în reliefu: la capu înălțarea Domnului; la picioare portretul prea sfințitului episcopu fundatoru, D. D. Ghenadie II alu Argeșului; pe ambele părți din față și din dos șese tablouri represintându viața sfinte, ér d'asupra pe capu întregulu chipu alu Sfinte; pe lângă acestea încă șese chipuri de Serafim și doué de Archangeli: ér câmpulu semănatu cu stele aurite.«

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu »Gaz. tranz.«)

Viena, 11 Decemvre. — Furtuna cea mare de éri după datele oficiale a causat mari pagube și a vătămatu mai multu séu mai puținu greu numeroșe persone. Pagubele totale se evaluă la sute de mii fl.

DIVERSE.

Unu timbru fantasticu. — Nea Stamate rămăsese singuru cucu acasă; jumătatea d-lui plecase de vr'o lună la Pitești, și nu i mai dase nici o veste despre scumpa dumneai sănătate. Ingrijat, nea Stamate se otări să i scrie câte-va buch. Ce i-a scrisu, nu i tréba noastră, ba chiar să vrem a spune, n'am și, pentru că, discretu din fire, jupănul nostru pusese cinc peceți pe scrisoreă către cocona Smaranda. Ca să nu peardă din averea comună a familiei 15 banu, plecă spre o tutungeriă ca să cumpere unu timbru. Pe drumu inse se mai întâlni cu unulu cu altulu, mai trecu pe la câte o țuică, și dă i cu bere. dă i cu vinu, nea Stamate se ameți de totu. Tocmai întru târziu și aduse aminte de scrisoreă ce o avea în buzunar. Se cam înserase. Pe dece poteci, Stamate intră în o tutungeriă.

— Dă-mi unu timbru de 15 banu, jupănesă. Odată în posesiunea timbrului, omulu nostru îl bagă în gură, îl suceșce, îl răsuceșce și apoi, când creșu, cu dreptu cuvântu, că e destul de udatu, vrea să-lu scotă. Ilu caută pe limbă, pe sub limbă, apoi pe cerulu gurei, peste totu în fine, până și în găușitura unei măsele stricate. Nicăieri nu-lu găseșce.... Ilu înghițise, și marea lui nenorocire era, că cu cinc-spre-dece banu ar fi mai pututu înghiți unu păhăruț. Pôte că s'ar fi dusu la unu spițeru, ca să-i dea unu vomitivu pentru a-și scote timbru la ivelă; dar vomitivulu l'ar fi costat și mai multu. In sfêșritu se otărășce să ceră altu timbru, pentru care dă alți cinc-spre-dece banu.

De astă dată, pentru a nu i-se mai întâmpla ce i se întâmplase, elu ia cu delicateță timbrulu între degetulu celu mare și arătatoru, scote limba ca unu cățelu în luna lui Cuptoru, îl linge de susu în josu, și apoi vrea să-lu lipescă pe scrisore. Aci încă o greutate: mâna, agitată peste măsură, încercă în zădar să nimerescă dreptu în colțulu în care trebuia pusu nenorocitul timbru; miculu pătrat arămiu părea că vrea să acopere când numele cuconei Smaranda, când numele orașului.

Nea Stamate se face focu. »A! vréi să ascundu numele Smărăndichii! Vréi să nu se scie unde s'o găseșcă! Vréi să faci de capulu țeu? O să vedem care pe care! Na!... Nu te așteptai la așa ceva!« Și dîcîndu aceste, Stamate ascunde totu ce era scrisu, nu lasă afară decât partea albă, și cu unu aeru triumfatoru, își ridică mâna armată cu timbru, și-lu trănțeșce cu putere pe scrisore. Privesce.... Nimicu!.... Aruncase timbrulu josu. O nouă scenă urméază. Stamate vede timbru pe scândur. »A! vréi să faci pe curaghiosulu; șci că acum o să se ridice scrisorile de la poșta și cautu să mă faci să întârziez! Așteptă!« Se duce clătîndu-se către obiectulu urmăritu; dar, capulu fiindu i greu, îl trage mai înainte, și când se întorce, timbrulu dispăruse; se lipise de talpa cisme bețivului. Furiosu de acésta nouă pierdere, Stamate își smulge pèrul, bate din picioare, apoi de o dată cu surisulu pe buze: »A iacă-te!« Timbrulu se deslipise de pe talpă și zăcea din nou pe scândur. Stamate vrea să lu ea repede, se culcă pe burtă, și când se ridică, timbrulu fantasticu dispăruse încă odată. Disperat de hohotele tuturor din tutungeriă, furiosulu nostru lipese o palmă tutungioice, pe obrazulu căreia apare timbrulu, pe care în căderea sa, Stamate și-lu lipise de mână. Palma făcuse se înceteze risulu și când Stamate voi să se arunce asupra deținătoare inconșiente a timbrului séu, acésta îi trânti unu pumn în peptu și doi sergenți de orașu, atrași de șgomotu intrară în tutungeriă. Și ast-fel, Stamate fu urmăritu pentru lovituri. Tutungioica, bună de fire, face o depozițiă forte blândă. Tribunalulu nu-lu condamnă decât la doué țile de închisore.

— Mulțamescu jupănesă, dîse elu tutungioicii; să scii că de câte ori voi mai scrie Smărăndichi, nu iau timbru dela altceva!«

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena
din 10 Decembrie st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	123.45	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	96.20	Despăgubire p. dijma de vin ungar.	98.25
Rentă de hârtă 5%	91.20	Imprumutul cu premiu ungar.	118.—
Imprumutul căilor ferate ungare	144.50	Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	116.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	98.20	Renta de hârtă austriacă	82.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	119.25	Renta de arg. austr.	83.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	106.—	Renta de aur austr.	104.20
Bonuri rurale ungare	101.—	Losurile din 1860	136.25
Bonuri cu cl. de sortare	100.50	Acțiunile băncii austro-ungare	869.—
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	100.50	Act. băncii de credit ungar.	309.75
Bonuri rurale transilvane	101.—	Act. băncii de credit austr.	301.80
		Argintul — Galbini	—
		impărătesc	5.77
		Napoleon-d'or	9.76 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	60.20
		Londra 10 Livres sterline	123.30

Bursa de București.

Cota oficială dela 27 Noembrie st. v. 1884.

Renta română (5%)	—	Cump.	vënd.
Renta rom. amort. (5%)	—	—	—
convert. (6%)	—	—	—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	—	—	—
Credit fonc. rural (7%)	—	—	—
" " " (5%)	—	—	—
" " urban (7%)	—	—	—
" " " (6%)	—	—	—
" " " (5%)	—	—	—
Banca națională a României	—	1118	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	302 1/2	—
" " Națională	—	—	—
Aur	—	14%	—
Bancnote austriace contra aur	2.05	2.07	—

Cursul pieței Brașov
din 11 Decembrie st. n. 1884.

Bancnote românești	Cump.	8.70	Vënd.	8.75
Argint românesc		8.60		8.65
Napoleon-d'or		9.72		9.74
Lire turcesci		10.97		11.—
Imperial		9.98		9.90
Galben		5.70		5.72
Scrisurile fonc. »Albina«		100—		101.50
Ruble Rusesci		126—		127.—
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturii.)

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătit prețul abonamentului pe jumătate de an și pe un an, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugați a ne trimite diferența prețului urcată dela 1 Aprilie c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., și pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.“

Societatea comercială română Bassarabianu Caltoglu & Comp.

BULETINŪ
BRĂILA 27 Noembrie 1884.

Vândător	Cumperător	Felul	Kilo	Libre	Prețul	Notițe
G. Mendl	Peirano	Grâu	500	55—	53 1/2	—
Thodoridis	G. Mendl	Fasole	60	20—	40	—
Politis	Peirano	Grâu secaros	300	53 1/2	48—	—
Succas	L. Mendl	Orz	300	42 1/2	35—	87 1/2
Braunstein	Peirano	Fasole	100	20—	20 1/2	—
Christovloni	Christovloni	Orz	900	40—	33 5/8	—
L. Mendl	Feitler	Secară	215	52 1/2	54—	—

SCĂPARE

de chinurile bătăturilor sale (ochi de găină), poate dobândi ficine în câteva zile c'unu mod care nu face durere, garantându-se succesul celui mai sigur, numai prin **keralynul** farmacistului **Schneid** din farmacia St. George, Wien I. Wimmergasse 33. Prețul unui 1/2 flacon 60 cr., un flacon întreg 1 fl., prin poștă cu 10 cr. mai mult.

Spre a căpeta acestu veritabil și cu efect leac, se se cêră espresu **keralynul** dela farmacistul **Schneid** și se se ferescă fiecare de imitațiuni și anuciuri laudăroșe unor asemeni mijloce.

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta					Budapesta-Predeal				Teiuș-Arad-Budapesta			Budapesta-Arad-Teiuș.				
	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus		
București	7.15	—	—	—	Viena	8.25	8.35	3.30	8.00	Teiuș	2.39	9.50	8.20	Viena	8.25	8.35
Predeal	1.09	—	—	3.50	Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47	Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Budapesta	8.00	6.55
Timiș	1.33	—	—	10.15	Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36	Vințulu de jos	4.04	11.09	—	Szolnok	11.14	12.28
Brașov	2.06	—	—	10.50	P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09	Șibot	4.35	11.43	—	Arad	3.35	5.30
Feldiara	2.16	6.30	5.45	—	Oradea mare	4.11	5.13	3.20	—	Orăștia	5.02	12.13	—	Glogovaț	4.00	6.20
Apatia	3.03	7.09	6.28	—	Várad-Velenceze	4.21	9.37	3.25	—	Simeria (Piski)	5.44	1.22	—	Gyorok	4.16	6.39
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	—	Fugyi-Vásárhely	4.29	9.45	—	—	Deva	6.05	1.48	—	Pauliș	4.47	7.19
Homorod	3.51	8.53	8.51	—	Mező-Telegd	4.40	9.59	—	—	Branicica	6.34	2.21	—	Radna-Lipova	5.02	7.39
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	—	Rév	5.02	10.28	3.56	—	Ilia	7.01	2.54	—	Conop	5.25	8.11
Sighișora	5.11	10.55	11.56	—	Bratea	5.46	11.41	4.31	—	Gurasada	7.15	3.09	—	Bêrzova	5.57	8.49
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	—	Bucia	6.09	12.15	—	—	Zam	7.49	3.48	—	Soborșin	6.18	9.18
Mediaș	6.00	12.11	1.23	—	Ciucia	6.28	12.48	—	—	Soborșin	8.32	4.37	—	Zam	7.11	10.27
Coșca mică	6.29	12.35	2.07	—	Huedin	6.52	1.48	5.28	—	Bêrzova	9.19	5.30	—	Gurasada	7.48	11.18
Micăsasa	—	12.54	2.27	—	Stana	7.32	3.21	6.01	—	Conop	9.40	5.58	—	Radna-Lipova	8.22	11.57
Blașiu	7.02	1.29	3.06	—	Aghiriș	7.51	3.54	—	—	Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24	Ilia	8.40	12.27
Crăciunel	—	1.45	3.22	—	Ghirbău	8.12	4.34	—	—	Pauliș	10.32	6.56	8.41	Branicica	9.02	12.57
Teiuș	7.38	2.26	4.15	—	Nedeșdu	8.24	4.52	—	—	Gyorok	10.48	7.15	9.01	Deva	9.32	1.45
Aiud	7.55	2.48	4.44	—	Clușiu	8.38	5.11	—	—	Glogovaț	11.17	7.48	9.30	Simeria (Piski)	10.12	2.58
Vințulu de sus	—	3.12	5.10	—	Apahida	8.57	5.40	7.08	—	Arad	12.32	8.05	9.45	Orăștia	10.47	3.46
Uiara	—	3.19	5.19	—	Ghirș	9.23	6.00	7.18	—	Szolnok	12.00	8.45	6.10	Șibot	11.14	4.20
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	—	Clușiu	9.50	6.29	—	—	Budapesta	4.09	2.10	7.27	Vințulu de jos	11.46	5.06
Ghirș	8.48	4.10	6.38	—	Clușiu	11.15	8.14	8.29	—	Viena	7.44	6.40	—	Alba-Iulia	12.21	6.15
Apahida	—	5.39	8.51	—	Cucerdea	12.04	9.49	8.53	—	Teiuș	6.20	—	—	Teiuș	12.53	7.00
Clușiu	10.08	5.59	9.18	—	Uiara	12.12	9.58	—	—							
Nedeșdu	—	6.28	8.00	—	Vințulu de sus	12.19	10.07	—	—							
Ghirbău	—	6.54	8.34	—	Aiud	12.45	10.42	9.17	—							
Aghiriș	—	7.10	8.59	—	Teiuș	1.15	11.32	9.40	—							
Stana	—	7.25	9.35	—	Crăciunel	1.44	12.03	—	—							
Huedin	11.33	7.49	10.16	—	Blaș	2.00	12.24	10.12	—							
Ciucia	12.06	8.11	11.04	—	Micăsasa	2.34	12.43	—	—							
Bucia	—	2.52	1.22	10.45	Coșca mică	2.52	1.22	10.45	—							
Bratea	—	3.27	2.24	11.07	Mediaș	3.27	2.24	11.07	—							
Rév	12.25	4.01	3.06	11.29	Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	—							
Mező-Telegd	1.11	4.50	4.17	12.15	Sighișora	4.50	4.17	12.15	—							
Fugyi-Vásárhely	—	5.08	4.51	12.30	Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	—							
Várad-Velinte	—	6.47	7.07	1.32	Homorod	6.47	7.07	1.32	—							
Oradia-mare	1.49	7.36	8.10	2.04	Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	—							
P. Ladány	1.54	8.09	8.46	2.24	Apatia	8.09	8.46	2.24	—							
Szolnok	5.10	8.41	9.20	2.44	Feldiara	8.41	9.20	2.44	—							
Buda-pesta	7.30	9.20	10.15	3.15	Brășov	9.20	10.15	3.15	—							
Viena	2.00	—	6.00	3.25	Timiș	—	6.00	3.25	—							
			6.57	4.03	Predeal	—	6.57	4.03	—							
			7.32	4.28	București	—	7.32	4.28	—							
			—	10.25												

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grise

Tipografia ALEXI, Brașov.